

Motion till riksdagen 2012/13:Kr217

av **Christer Engelhardt (S)**

Fornfynd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fornfynd.

Motivering

Det är en nationell angelägenhet att främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas. Kulturarvet tillhör alla och ger perspektiv på samhället. Medborgarnas engagemang och delaktighet är viktiga förutsättningar för att kulturarvet ska leva vidare och utvecklas.

Arbetet med att ta till vara kulturarvet och kulturmiljön är också en viktig del av utvecklingen mot ett långsiktigt hållbart samhälle. Ansvaret för att skydda och vårda kulturmiljön delas av alla, såväl enskilda som myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet.

Det är angeläget att allmänheten känner ett engagemang och ett ansvar för att rapportera upptäckten av dessa fornfynd, inte minst för att försvåra för de professionella letare som berövar historiskt viktiga fornfynd.

Kulturminneslagen slår fast att ansvaret för att skydda och bevara kulturmiljön delas av alla. Fornfynd som hittas ska snarast anmälas till Riksantikvarieämbetet, länsstyrelsen, ett länsmuseum eller polismyndigheten. Vid inlösen av fornfynd som är hembudspliktigt ska ersättning utgå med ett belopp som är skäligt med hänsyn till fyndets beskaffenhet. För föremål av ädelmetall ska ersättningen uppgå till minst motsvarande metallvärdet efter vikt, uppräknat med en åttondel. För fornfynd får även särskild hittelön lämnas. Frågor om inlösen, ersättning och hittelön prövas av Riksantikvarieämbetet.

Normalt bör det enligt Riksantikvarieämbetet ta högst ett år innan eventuell ersättning och hittelön kan betalas ut, detta under förutsättning att dokumentationen är komplett från början.

Fel! Okänt namn på

Det har framkommit att det är problem med ett fungerande system för hittelön där upphittare fått vänta flera år. Ett normalärende hos Riksantikvarieämbetet brukar ta cirka ett år. Det är inte rimligt att behandlingen av ärendena drar ut på tiden även om en del av dessa kan vara komplexa. En långdragen process riskerar naturligtvis att minska allmänhetens intresse och engagemang för att inlämna och rapportera fornyfynd. Men det handlar inte bara om ersättningen; ett annat sätt att stimulera intresset för att rapportera in fornyfynd är att tydliggöra var de gjorda fynden ska placeras – i den region där de har hittats eller på ett nationellt museum. Några självklara svar på den frågan finns inte. Men det är viktigt att frågan diskuteras och att riktlinjerna är så tydliga och begripliga som möjligt.

Riksantikvarieämbetet är den statliga myndighet som har ansvar för frågor som rör kulturmiljön och kulturarvet. I uppdraget ingår att verka för att kulturvårderna i bebyggelsen och landskapet tas till vara samt att bevaka kulturmiljöintresset vid samhällsplanering och byggande. Riksantikvarieämbetet ska verka för ett hållbart samhälle med goda livsmiljöer och leda och samordna arbetet med att bygga upp kunskapen inom myndighetens ansvarsområde.

Länsstyrelserna är den regionala myndighet som ansvarar för frågor om kulturmiljön och kulturarvet. De bevakar kulturarvsfrågor inom samhällsplaneringen och ser till att lagar och andra regelverk till skydd för kulturmiljön efterlevs.

Vid behandling av min motion, under förra riksdagsåret, om rapportering av fornyfynd (2011/12:Kr207) konstaterar utskottet att det är bekymmersamt att det inte finns någon information på RAÄ:s webbplats om hur ärenden som rör inkomna fornyfynd handläggs. Inte heller finns det några riktlinjer till länsstyrelserna om handläggningen utan informationen kommuniceras, enligt uppgift från RAÄ, från fall till fall alltefter behov.

Som motionär anser jag det angeläget att regeringen ser till att det finns väl fungerande system, riktlinjer och information så att allmänhetens engagemang för rapportering av fornyfynd upprätthålls. Vad jag nu i motionen anfört anser jag att riksdagen skall ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 1 oktober 2012

Christer Engelhardt (S)